

lezni v Kovini, Toponici, na Stenjevci in v Beogradu. Druge javne bolnice so vse občinske ali banovinske. Minister za socialno politiko lahko v sporazu-

mu s predsednikom ministrskega sveta prevzame kot državne bolnice bolnico občine Banjaluka ter bolnice v Splitu, Stenjevci in v Ljubljani.

Srednji vek in pokristjanjenje Slovanov.

Splošno o srednjem veku.

Srednji vek se razlikuje od starega glede krščanstva bistveno v teh le točkah: 1. Predvsem z ozirom na kraj in delovanje Cerkev. V starem veku je bilo težišče cerkvenega delovanja na vzhodu ter jugu tedaj znanega sveta, v Aziji, Afriki ter po vzhodnih in zapadnih delih Evrope; v srednjem veku pa po izgubi Azije ter Afrike na mohamedansko vero in vzhodne Evrope na razkol v srednji ter zapadni Evropi. — 2. Način delovanja Cerkev je različen. V starem veku se je naslanjala Cerkev pri prodiranju na kulturo vseh polj človeškega življenja in njena naloga je bila: že obstoječe kulturne razmere očistiti poganske gnilebe. V srednjem veku je morala Cerkev popolnoma divje narode, katere je zaneslo v Evropo preseljevanje narodov, učiti: poljedelstva, umetnosti ter raznih drugih znanosti. V starem veku se je razvijala Cerkev na podlagi urejene ter upravno dovršene rimske države in je bilo treba obstoječo zakonodajo le omiliti s krščanskimi načeli; v srednjem veku so bile ustvarjene popolnoma nove države pod vodstvom Cerkev in s priklopljivjo na njo. Vse srednjeveške nove državne tvorbe so prejele skraja — krščanski pečat od Cerkev. 3. Uspeh ter delokrog Cerkev v srednjem veku je bil celo drugačen. Cesar se Cerkvam v starem veku ni posrečilo, da bi bila dosegla in si popolnoma osvojila, do tega cilja se je povzpela v srednjem veku. Ravno v srednjem veku je prešinilo krščanstvo s svojo blaženostjo vse sloje človeške družbe. Družina, družbe in države so bile urejene po krščanskih načelih. Lepo urejeno razmerje med Cerkvijo ter državo se kaže najlepše v srednjem veku. Bila je to doba žive ter globoke vere in visoke požrtvovalnosti. Cerkev ter nje, na čelu papež sta bila voditelja narodov in sta jih družila v veliko skupno družino, ki je strmela za enim ciljem na tem in onem svetu. In ta vodilna uloga Cerkev je bila narodom le v vsestranski dobrobit. Pod vodstvom Cerkev se je ravno v srednjem veku razvilo na uprav sijajen način: pesništvo, stavbena ter slikarska umetnost in vse razne druge panoge znanosti. In pri vsem tem je ostala ohranjena zahteva človeštva po — prostosti.

Nekaj o preseljevanju narodov.

Preseljevanje narodov, to se pravi oborožena naselitev divjih narodov v mejah rimskega cesarstva, je ena najbolj čudnih prikazni v zgodovini Evrope, ki je ucepila pokvarjenemu in izumirajočemu rimskemu življu nove

moči in obenem pa je nudila Cerkvam priložnost, pokazati sposobnost: popolnoma podivjano in pogansko človeštvo oblažiti — pokristjaniti. Cerkev je v ožigled preseljevanju narodov svojo nalogo izpolnila sijajno. Novi narodi, ki so prihrumeli iz vzhoda v krog mej kulturnega rimskega cesarstva, se niso pokristjanili od posameznika do posameznika, ampak v ogromnih množinah kakor v nobeni drugi dobi ne poprej in ne pozneje.

Pokristjanjenje Slovanov.

Ni nam mogoče, obravnavati sprejem krščanske vere od strani vseh potom preseljevanja v Evropo došlih narodov, ampak se moramo omejiti na kratko le na pokristjanjenje slovanskih narodov. Karantanci (Slovenci), ki so se naselili pred 592 po Štajerskem, Koroškem ter Kranjskem in so prvotno porušili ostanke tamošnjega krščanstva iz rimske dobe, so postali kristjani po misijonarjih iz Solnograda in Bavorske.

Hrvatí so se spreobrnilí en del pod svojim knezom Porga po pridigah rimske duhovščine krog leta 680, ostali del začetkom 9. stoletja. Srbi so bili h krstu prisiljeni od cesarja Heraklija (610 do 641) in so odpadli l. 827 istočasno od grškega cesarstva in krščanstva. Leta 868 so bili zopet podjarmljeni in pokristjanjeni.

Bolgare je pokristjanil njihov knez Boris. Njegova sestra je snorejela kot ujetnica krščanstvo v Carigradu in je spreobrnila po vrnitvi tudi svojega brata, ki se je pustil krstiti na ime Mihael (krog leta 867).

Slovane na sedanjem Moravskem so spreobračali najprej nemški misijonarji iz Passau in Solnograda. Knez Rastislav (863) je poklical v deželo grška menica Cirila in Metoda, ki sta delovala štiri leta z največjim uspehom med narodom, upeljala v bogoslužje slovanski jezik ter obred, predstavila sveto pismo v narodni jezik in izumila cirilico. — (Podrobnosti iz življenja in delovanja sv. Cirila in Metoda so itak znane našim čitateljem.)

Čehi so prejeli krščanstvo od Nemcev med leti 845 do 997.

Poljake je pokristjanil njih vladar Boleslav Chrobriy (992—1025), ki je naselil kot misijonarje benediktince.

Med Rusi so začeli širiti krščanstvo vero grški misijonarji, a njihov uspeh je bil zelo malenkosten. Ruski narod je začel prestopati v množinah v krščanstvo, ko je postalo mesto Kijev (1035) središče gibanja misijonskega delovanja. Rusija je bila v cerkvenem oziru vedno odvisna od Carigrada in radi tega je zašla z njim vred v razkol z Rimom. Sedež ruskega metropolita je bil prenešen leta 1328 iz Kijeva v Moskvo. Neodvisnost od Carigrada si je prisvojila ruska cerkev še le leta 1589.

*

Smrt dveh kardinalov. Dne 26. februarja je umrl v Rimu sloviti kardinal

Odstrani vso nesnago, ne da bi tkanina pri tem trpe-la niti najmanjše škode. Radi tega je za pranje volne in svile idealno sredstvo

212 III

Merry del Val, ki je opravljal pod papežem Pijem X. posle državnega tajnika. Rodom je bil Španec in rojen leta 1865. Bil je zelo učen, izhoren diplomat in pri vsem tem pa svet mož, ki je bil najbolj sposoben izvajati smernice papeža Pija X. v smislu verske obnove. — Posebno je znal braniti pravice Cerkev napram njenim sovražnikom v Franciji. Dne 23. februarja je umrl v Rimu 61 letni kardinal Karol Perosi Bil je rodom Italjan. Sedaj je v celem le 60 kardinalov in sicer 27 Italjanov in 33 drugih narodnosti.

Nove knjige.

Našim fantom-vojakom naročajte domačini, starši znanci in prijatelji tednik »Nedelja«. Naši fantje-vojaki širom domovine nimajo prilike za redno službo božjo. Zelo dobro nadomestilo jim bo tednik »Nedelja«, ki jim prinese za vsako evangelij in še drugega poučnega in razvedrilnega čtiva. Daleč od doma bodo tako navezani na dom. »Nedelja«, ki prihaja tedensko na 16 straneh, stane polletno le 12 Din, celoletno 24 Din. Pripominjamo, da so vsi celoletni naročniki »Nedelje« zavarovali za Din 1000 (en tisoč Din) za slučaj smrtne nesreče. Kdor hoče, da se mu vrne fant tudi na duši zdrav od vojakov, bo naročil zanj »Nedeljo«. — Prosimo za natančen naslov.

Šmarnice 1930. Marija in presv. Srce Jezusovo. Spisal I. Bernik. — Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, stane 10 Din 26. Razmeroma veliko se je teh šmarnic že v predprodaji oddalo. So pa še na razpolago. Blagovolite čimprej naročiti!

Mož v sivi suknji — detektivski roman — je izšel v Cirilovi knjižnici. — Stane broširana Din 20, vezana Din 32 in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.